

Evert Söderström, Burlöv

Evert Söderström, 86 år, Burlöv, har avlidit. Hans närmaste är hustrun Eja, dottern Kerstin med familj samt svärdottern Inger med barn och barnbarn.

Allas vår gode vän och frisksportkamrat Evert Söderström har efter en tids sjukdom lämnat oss och stilla insomnat den 1 sept. 2003.

Om någon skall kallas för "mister frisksport" så är det verkligen Evert.

Under de mer än trettio år som jag varit bekant med honom så vågar jag påstå, att ingen har så helhjärtat engagerat sig för frisksporten i Sverige som Evert.

I sin glans dagar deltog Evert flitigt i olika tävlingssammanhang såsom maraton, strapatsvandringar och så vidare, men främst inom skidsporten såsom Vasaloppet, Marcialonga med flera skidarrangemang.

För en del år sedan var Evert engagerad inom Svenska Frisksportförbundet. Under något tiotal år har han varit ordförande i Skånes Frisksportdistrikt och inte minst har han varit ordförande i Malmö Frisksportklubb under många år och i olika perioder.

Evert var den mest idoga och beslutsinriktade person vi någonsin haft förmånen att jobba ihop med. Hans otroligt praktiska mångkunnighet kan knappast överträffas.

Evert härstammar från Västmanland, började sitt yrkesverkssamma liv som s.k. smehalva på ett vagnmakeri där det gällde att nå skicklighet i både smide och snickeri.

Evert kom så småningom till Skåne, där han bl.a. arbetade med maskintillverkning inom Sv. Torvförädling. Senare förestod Evert den mekaniska utvecklingsverkstaden på Svenska Sockerbolaget i Arlööv.

Hemma i bostaden hade han sin finmekaniska och snickeritekniska verkstad, där han framför allt byggde och renoverade åtskilliga fioler till många musikers stora glädje.

Evert var också en duktig violinist samt f. ordförande i Malmö Spelmanslag.

Alla som kände Evert var införstådda med att utan sin trogna, älskade Eja hade Evert inte kunnat genomföra allt det han nu gjort.

Evert var en verkligt gedigen kollega.

På Malmö Frisksportklubbs vägnar Börje Wihlborg

Från Everts begravningstjänst

Vid vår högt aktade Everts begravning den 17/9 -03 i Burlövs gamla kyrka hade många MFK-medlemmar mött upp för att taga ett sista farväl av denne uppskattade medlem och ledare. Många var de superlativ som nämndes till hans minne.

Och vi MFK-are bidrog verkligen till att ge Evert ett i högsta grad värdigt avsked. Men många utöver oss hade mött upp till denna ceremoni.

Kyrkan var totalt fylld av folk, blomsterprakten vid hans bår var överväldigande.

Begravningsakten var fantastiskt vacker och solosången, som framfördes av Lars Gunnar Dahl, söker sin like. Hans framförande av psalmen "Var jag går i skogar, berg och dalar" samt som avslutning psalmen "Härlighetens morgon" trängde så djupt in i ens själ att det kröp kalla kårar längs ryggen.

Officianten pastor Johan Sjöstrand var också mycket betydande för denna fina akt.

Efter gudstjänsten i kyrkan inbjöds vi till en stilla minnesstund i Arlövs Församlingshem, där även en del minnesord och folkmusik framfördes av Malmö Spelmanslag. Malmö Frisksportklubbs medlemmar sjöng sången "Mot solljusets

land." Hela sorgehögtiden präglades av mycket stor värdighet. Vid pennan Börje W.

Sveriges Television ute vid Jägersro

besökte vi månd. 12 maj 2003. Vi var 18 st som lotsades runt av vår guide, en kvinnlig scripta.

Inne i en studio fick vi sitta på "läktaren", medan vår guide berättade om olika program som spelats in där och som de håller på att spela in. Ibland måste man snabbt ta fram nya kulisser och tända nya strålkastare i taket. Dessa strålkastare var numrerade, så det var lätt att få fram den belysning man ville ha. Hon berättade även om olika episoder från t.ex. program med Sten Broman. Hon hade själv fått utföra "taxikörningar" med denne, eftersom han inte ville åka med vanlig taxi. Därefter fick vi titta på ett kulissbygge, där man använde riktigt virke till väggarna. Hon lät oss komma in i olika studior, bl.a. hennes egen arbetsplats, där hon beskrev hur man redigerade olika inspelningar i olika TV-monitörer. Vi fick också titta in i Sydnytt studio.

Efter detta fick vi gå ner i klädförrådet, som var fullt av olika klädesplagg. Där fanns även huvudbonader, väskor, skor och andra accessoarer.

Det hade varit en mycket intressant rundvandring, som hade tagit ca 1½ timme. Håkan, som arrangerat studiebesöket, tackade guiden för att vi fått komma, varpå vi gick ut i det sköna vårvädet för hemfärden.

Gertrud M.

Bulltoftadagen

Sönd. 18 maj stod vi med vårt tält och vårt bord med tidningar och program och fotomontage av våra olika tävlingar ute på den stora ängen på Bulltofta bland Husies alla föreningar. Vi var 5 st. som alternerade där, senare tillkom någon medlem. Det var väldigt fint väder hela tiden, sol och lite moln och inte alltför blåsigt, och ljudvolymen från scenen på andra sidan fältet var inte så väldigt hög.

På andra sidan fältet fanns ett mellanting mellan trampolin och bungyjump. Fyra personer kunde samtidigt hållas i gång. De påkläddes selar, vilka hängde ner från höga ställningar. Sedan kunde de hoppa upp och ner på trampolinerna och samtidigt svänga runt i selen. En del var väldigt skickliga på att snurra runt. Kl 4 var arrangemanget slut och vi plockade ner vårt tält. Och så gav vi oss iväg ½5 från området. När vi kom ut på Inre Ringvägen, vräkte regnet ner... Vi hade verkligen haft tur med vädet. Gertrud M

Svenska Flaggans Dag

firades fred. 6 juni på Malmö IP. Vi var bara sju från vår förening som samlades på Stortorget före avmarsch. Många föreningar ställde inte alls upp, bl.a. Malmö Nykterhetsförbund. De hade ändå 12 medl. som kunde tänka sig att ställa upp (har jag fått höra i efterhand), men det tyckte styrelsen var för lite. Synd att de inte kom. Några scouter dök heller inte upp.

Vi få som kom, bl.a. Brandkårens musikkår, gymnaster, fäktare, gammeldansare och så vi, marscherade i alla fall till Idrottsplatsen och fick vara med om invigningstal, utdelning av flaggor och fanor, sång av Tommy Juth och en skolklass från Hjärup m.m.

Efteråt samlades vår lilla skara i klubblokalen till en kopp kaffe eller te och lite kaffebröd. Men det här är sista gången vi ställer upp, om inga fler är intresserade, enligt Leif P.

Själv hade jag (och Frank) cyklat till lokalen, sedan gått till Stortorget och därefter marscherat med de andra föreningarna till Idrottsplatsen för att sedan åter cykla hem från

klubblokalen. Jag är ändå sjukpensionär (har ett par reumatiska sjukdomar).

Men alla ni andra som är friska och bl.a. åker Vasaloppet, cyklar Vättern runt, springer maratontävlingar och mycket annat, ni orkar inte gå från Stortorget till Idrottsplatsen!?! Det skulle vara kul om ni bestämde er för att ställa upp nästa år. Det är i alla fall Sveriges Nationaldag, som kanske ska bli en helgdag. Annars kan ni skriva några rader på Länkens nyinrättade Insändarsida om varför ni inte vill ställa upp. Det skulle vara kul att veta.

Dessutom, varför går vi inte med i Malmö Nykterhetsförbund, där de andra nykterhetsföreningarna i Malmö är med, och går tillsammans med dem på Svenska Flaggans Dag. Och även gå med i det lilla "tåget" på Folknykterhetens dag.
Gertrud M.

Söndagen 7 sept. 2003

skulle Frank och jag egentligen varit på IOGT-NTO:s upptaktsmöte i denna förenings lokal vid Kungsgatan. Men dagen innan fann jag, på MFK:s klubblokal, en inbjudan från Fritidsnämnden att samma dag vara med om avtäckning av tre minnestavlor vid tre olika idrottsanläggningar i stan och denna begivenhet kunde vi inte motstå.

Vid Kungsgatan – Löjtnantsgatan fanns det i slutet av 1800-talet en cykelvelodrom. (Vi har i ett tidigare nummer av Länken, nr 1 2001, haft en artikel som behandlat denna plats samt en insändare av Arbetets grundare Axel Danielsson.) Nu fick vi veta, att den legat i just det kvarter, där IOGT-NTO:s lokaler befinner sig (denna förening äger huset genom Malmö Werldsgodtemplare). Vilket sammanträffande!

I hörnet Kungsgatan – Löjtnantsgatan skulle första minnestavlan avtäckas. Det var fritidsnämndens ordförande Lynn Ljungberg som fick den stora äran att göra detta. Idrottsmuseets chef Anders Hammer samt Leif Berg från Skånes Idrottsförbund berättade om de olika platserna. Man delade även ut ett blad, "Idrottens miljöer i Malmö 2003" (det finns avskrivet på annan plats i tidningen).

Vi var fyra frisksportare närvarande på alla tre platserna (förutom Frank och jag även Sven Jönsson och Johnny Lysell). Ett par godtemplare var också med vid första anhalten.

Mellan avtäckningarna bjöds vi på fika på Idrottsmuseet av Fritidsnämnden. Man hade bullat upp med massor av kakor, kaffe och läsk. Sedan var det dags för avtäckande av minnestavlan vid Malmö Stadion, på den varma innergården där bysten av MFF:s legendariske ordförande Eric Persson är placerad.

Sedan skulle vi till Malmö IP och avtäckandet av en minnestavla där. Där skulle det bli en damfotbollslandskamp kl 15 mellan Sverige och Danmark, så det strömmade in massor av folk, mest tjejer från olika fotbollsklubbar.

Det var inte mycket vi kunde höra av vad som sades framför minnestavlan. Men vi såg i alla fall, när Lynn Ljungberg avtäckte den. Vi var en minnesvärd händelse rikare och hade haft många intressanta samtal med olika personer.
Gertrud M.

En kylig och månljus kväll,

torsd. 16 okt., fick vi njuta av Martins Landahls diabilder från hans cykelturer i somras. Ett 20-tal intresserade medlemmar hade infunnit sig för att se på de fina bilderna. Han hade bl.a. gjort en cykeltur på Öland och en i Östergötland. Färden började vid en söt liten röd stuga med vita knutar, som hans föräldrar ägt en gång i tiden (han fick logi hos en snäll granne i närheten). Han hade även varit på Visingsö och cyklat omkring där.

Vi var mycket imponerade över hur mycket han kunde berätta om alla kyrkor och ställen han hade cyklat förbi och förevigat med sin kamera. Efteråt bjöds vi på kaffe och te med doppa.
Gertrud M.

Skogens dag i Torup

var det åter dags för en av höstens första dagar sönd. 31 aug. Man hade förlagt aktiviteterna kring Dansbanestigen med olika "stationer", där en mängd föreningar visade upp sig och även hade små tävlingar. Barnfamiljer hade blivit särskilt inbjudna, så det vimlade av små knattar överallt. I det hela ingick även en tipsrunda.

MFK (vi var 6 st på plats) fanns även i år vid den gamla dansbanan, där vi hade korvgrillning och pinnbrödsbakning. De andra föreningarna vid dansbanan var Malmö-Lunds vandrarlag, jägare som visade upp yxkastning, olika djurhorn och skinnhudar samt en utställning med insekter. I tipsrundan hade MFK medverkat med en fråga: Vilken är Skånes landskapsinsekt? Svaret är naturligtvis Bokskogslöparen.

Barbro Franckie från Statarmuseet dök upp och hälsade oss välkommen dit, hon ville se hur allting förlöpte.

Frank och jag gick runt hela Dansbanestigen i omgångar. Där var Friluftsförbundet med alla sina barnaktiviteter, där var skogshuggare med sina skogsmaskiner, kolare som visade upp en liten kolmila, där man fick fram tjära. Man bjöd på lakritspastiller, som gjorts på tjära i Finland, som var mycket goda. Uppe vid naturskolan fanns bin till beskådande och honung till avsmakning och försäljning. Vi köpte en burk av Torups goda honung.

Här och där dök det upp en trubadur som sjöng och spelade gitarr. Ibland var det Imse vimse spindel, ibland Regnet det bara öser ner, för då hade det börjat regna, tyvärr. Åskan började också mullra. Frank och jag hade då kommit till Magasinet, så vi skyndade oss in och satt och njöt av kaffe och god äpplekaka, medan det värsta regnet drog förbi.

En blåsorkester från Svedala musikskola uppträdde vid Magasinet med några nummer, sedan gick de till olika ställen och spelade fler bitar. Efter att ha lyssnat på orkestern gick vi tillbaka till Dansbanan, men nu satte regnet i på allvar och korv- och pinnbrödsgrillningen hade flyttats in i tältet och där fick inte vi plats, varför vi drog oss mot Magasinet igen.

Vi beslöt att åka hem och åkte mot Skabersjö. Då brakade ett väldigt oväder med regn och hagel loss över oss. När vi kom fram till motorvägen såg det inte ut att ha regnat något alls där. Det var ett väldigt lokalt regnväder. Men vi kom i alla fall hem helskinnade.
Gertrud M.

Fackelvandringen i Torup

30 okt. blev en rätt så blöt tillställning. Vi var fem MFK:are som ställde upp den här mörka, regniga kvällen. Vi (åtminstone Karin och Leif) hjälpte till med försäljning av facklor samt visade vägen på vissa ställen med "lyktgubben" Frank. Själv gick jag med en fackla lite här och där i den långa raden av glada, regnkläderförsedda skaran av både yngre och äldre.

Barbro Franckie hade inlett kvällen med ett uppskattat tal genom ett fönster över ingången till Friluftsgården (som jag tyvärr inte hörde något av). Sedan begav sig den långa ormen med fackelvandrare ut på Dansbanestigen och därefter över ängarna till Statarmuseet på en hal, lerig stig. Vi var säkert över 200 som marscherade och fort gick det inte. Ibland fick vi stanna till och vänta, medan kön ormade sig förbi alla marschallerna och grinden till Statarmuseet, där

villiga händer tog hand om våra facklor och ställde dem i en lämplig "leråker". Sedan fick vi köa för att köpa smörgås och (mycket salt) mangoldsoppa. Naturligtvis var brödet hembakat och mangolden har odlats i Statarmuseets trädgård.

Alla som ville fick nya facklor när de fortsatte mot Slottet, varifrån man ibland kunde höra fin klassisk musik. Det dåliga vädret gjorde väl att det inte hördes så långt. Inne på yttre borggården stod Rödakorsare med sina insamlingsbössor och lottorna med sin ärtsoppa. Facklorna lade man på marken till en brasa.

Själv följde jag med Karin och "lyktgubben" till Statarmuseet igen. Alla som hjälpt till med fackelvandringen blev bjudna på soppa, kaffe och smörgåsar samt goda muffins. Inger Nikanorsson från Malmö fritidsnämnd tackade oss allihop för att vi ställt upp på den trots det dåliga vädret väl besökta vandringen. Folk är ju inte vana nu för tiden att gå med facklor genom en mörk skog mitt i mörka natten.

Och så kunde Ingvar köra hem oss i bussen. Vi tog en av flickorna, som jobbade i Friluftsgården, med in till stan. Vi kom utan missöden hem till Malmö. Gertrud M.

Rullskidcupen avgjordes på Bulltofta

Till det tredje Bulltoftaloppet på rullskidor, 19/10, hade ett 40-tal åkare anmält sig. Dagen bjöd på grå moln och en kall vind, som vi funktionärer led mest av. För åkarna var det ett nästan idealiskt förhållande.

Seniorklassen hade samlat ett bra startfält: Ronny Fehrm, Östana SK (vinnare de två senaste åren) Marcus Thormé, Lindens SK, Ingemar Eriksson, Ronneby OK. Att det gick undan visade varvtiderna på under tio minuter på de 4 km som "varvet" är, och körs fem gånger. Som slutsegrare korades Marcus Thormé på nya banrekordet 49.22. Även Ronny Fehrm och Ingemar Eriksson underskred banrekordet, som löd på 51.03 och noterades av Ronny Fehrm 10 nov. 2002.

Övriga klassegrare:

8 km damer

Malin Nilsson, IFK Helsingborg 30.10

8 km H16

Emil Johansson, Helsingborgs SOK 42.50

20 km H40

Håkan Johansson, Helsingborgs SOK 55.15

20 km H50

Bengt Olsson, OK Gyngede 53.47

20 km H60

Göran Pettersson, Göteborgs SK 53.34

Vasaloppklassen

Leif Malmqvist, Athletic Viking 1.02.14

Damsegrarinnan Malin Nilsson hade tur i lottdragningen och vann de skänkta A.E.-rullskidorna.

Ett stort Tack till A.E. Rullskidor, Rabbe Berglund, Dolebananer, Bulltofta Motion plus de 25-talet blåfrusna funktionärerna för Ert bidrag till en lyckad tävling. Ingvar C.

Resultatservice

Ystad-terrängen 27 april 2003

11,7 km

Klass 6, M55

1 Börje Hammarstedt 43.28

Midsommarsvängen i Torup

17 juni 2003

Herrar, 8 km

31 Lars-Gunnar Henriksson 45.30

32 Ingvar Carlsson 45.42

35 Frank Martinsson 57.33

Hörby Marknadslopp Onsd. 2 juli 2003

12.600 m, M35

6 Peter Lind 52.56

Blodomloppet onsd. 27 aug. 2003

5,35 km

138 Hugo Andersson 33.33

164 Frank Martinsson 35.39

Veteran-DM i friidrott (Helsingborg) 28 aug. 2003

1.500 m

M55

1 Börje Hammarstedt 4.53,07

Bromölla Marathon, 6 sept. 2003

M65, Marathon

3 Johannes Likar 3.55.33

Ryssbergets IK, Septemberloppet 14 sept. 2003

M55, 12,6 km

1 Börje Hammarstedt 47.00

Sankt Olofs loppet 14/9 2003

4,7 km

Hugo Andersson 28.39

Boalts-Rullen Skåne DM 28/9 2003

H60 16.000 meter

6 Ingvar Carlsson 51.08

Åsracet (Helsingborg) 12 okt. 2003

H60

3 Ingvar Carlsson 42.56

Emmaljunga Rullen 27/10 2003

Vasa kort 10 km

5 Ingvar Carlsson 37.16,2

Eslövsloppet 12 okt. 2003

M55, 9 km

1 Börje Hammarstedt 32.54

M65, 9 km

4 Åke Nilsson 44.05

Skanneloppet 2 nov. 2003

M55, 7,1 km

1 Börje Hammarstedt 25.54

M65, 7,1 km

5 Åke Nilsson 35.15

Klappjakten 6 dec. 2003

7,3 km asfalt

53 Frank Martinsson 52.40

Vandring vid Stugan sönd. 2 nov.

7 st medlemmar samlades vid Stugan i Dörröd och med Ingvars hjälp, medelst klubbens buss, åkte vi till utgångspunkten i golfbanans närhet och tog oss via Skåneleden förbi golfbanan, utan att få en "projektil" i skallen...!!

I början av vandringen passerade vi ett område med nån slags biffkor??, en sur och besvärlig terräng... Å man ska ju inte skriva "skit" om stället... men såna "högar" har jag aldrig sett förut!! Det gällde verkligen att kryssa...!!!

Vi, en medlem till och jag, hade det en aning jobbigt att hänga med ett tag, bortskämda med släta trottoarer som vi är, men det ”löste” sig så att säga.

Vi nådde stugan så småningom och efter att ha spiset färdkost och snackat, och Ingvar o Co hämtat bussen, som lämnats vid starten, så åkte vi hem efter en härlig dag i skogen!

Den glade vandraren Frank!

Nostalgiträffen

Den 15 nov. var det dags för en ”nostalgiträff” i Yddinge Wårdshus. C:a 55 personer var anmälda och vi fick äta gott, höra på fin musik av Lars Svensson, Allan Öhman och även Frank Martinsson bidrog. Kjell Wihlborg visade bilder från förr, en del väldigt fina och vackra och en annan del special arrangerade och väldigt roliga. Lite allsång och roliga historier var också på pro-grammet.

Arne Andersson, en gammal löpare från Heleneholm, framförde sin ”Marathondebut” på ett mycket roligt och uppskattat sätt. Han hade även ett extranummer där han sjöng om en cykeltur genom Skåne på en vacker känd melodi men med egna ord. Det var en hyllning till Skåne och Söderslätt. Mycket bra.

Styrelsen och vi alla som var med tackar i främsta hand Håkan Troedsson som drog igång detta och sedan med hjälp av Börje, Gunhild, Barbro och Kjell Wihlborg ordnade det hela. En liten plump blev det tyvärr då några personer som anmält sig inte kom. Sådana fester kostar ju en del och en anmälan anses som bindande.

Än en gång stort tack till arrangörerna och det kommer säkert att bli något liknande i framtiden. Leif P.

(Bild från Velodromen vid Kungsgatan)

Klart för start på cykelbanan vid idrottsplatsens invigning under sommaren 1890.

Skall kedjan hålla på de moderna cyklarna eller kommer de beprövade tekniska lösningarna på höghjulingen att segra?

Rörsjöbanan, Malmö Stadion och Malmö Idrottsplats har av Riksidrottsförbundet blivit utvalda till idrottshistoriska platser. I samband med att Riksidrottsförbundet fyller 100 år 2003 uppmärksammas dessa platser, miljöer och byggnader genom att föräras med minnesskyltar, som skall avtäckas under Kulturhusens dag 7 sept.

Rörsjöbanan var Sveriges första egentliga idrottsplats av modernare snitt, när den invigdes 24 aug. 1890. Den fanns kvar i fem år, innan Malmö IP tog över som centralplats för stadens idrott. Här omgavs en innerplan av en cykelvelodrom. Liknande utformning fick andra samtida idrottsplatser, såsom Lunds IP och Idrottsparken i Stockholm. På Rörsjöbanan införde man under sommaren 1894 totalisatorspel för att öka attraktionskraften kring cykeltävlingarna.

Den ledande klubben var Malmö Velocipedklubb som också anordnade den första fotbollsmatchen i Sverige enligt de s.k. associationsreglerna, d.v.s. den moderna fotbollens regler. Två lag från Köbenhavns Boldklub möttes här 12 oktober 1890.

Aktiviteterna här föranledde Arbetets chefredaktör Axel Danielsson att författa den första stora idrottskritiken i dennes artikel ”Sportens tidevarv – denna dekadensperiod för mänskligheten” från 1890. Danielssons kritik mot idrotten rörande omoral, ekonomisk spekulation och stjärnhysteri ser ut att ha gått hand i hand med idrotten ända in i våra dagar.

Malmö IP invigdes 4 juli 1896. Idrottsplatsen tillkom som ersättningsarena för cykelvelodromen i Rörsjöstaden. Ägare och byggherre var AB Malmö Idrottsplats. Ett arrendeavtal

på 30 år tecknades med Malmö Stad. Avtalet förlängdes med ytterligare tio år, varefter Malmö Stad övertog ansvaret 1 jan. 1938.

Grunden för det intensiva idrottsliv, som varit kännetecknande för Malmö Idrottsplats fram till Malmö Stadion togs i bruk 1958, har varit de föreningar som haft sin verksamhet här. År 1913 bildades Malmöidrottens Samorganisation.

Fotboll och friidrott har varit de stora idrotterna, men även ishockey, handboll, tennis, brottning, hästsport och badminton har här kunnat utvecklas till elitnivå. På Malmö IP har 16 världsrekord i friidrott satts. Publikrekordet är från 1956 i en match mellan MFF och Hälsingborgs IF med 22.260 åskådare. I ishockeyallsvenskan 1958-59 sågs matchen mellan MFF och Djurgården av 7.361 åskådare.

Malmö Stadion invigdes i regn och bläst 28 maj 1958 med bl.a. en vänskapsmatch mellan Malmö FF och IFK Malmö. Redan några månader senare fick anläggningen sitt elddop, då det ännu gällande publikrekordet sattes. Till premiärmatchen mellan Västtyskland och Argentina i fotbolls-VM kom 30.953 åskådare.

Malmö Stadion är ett verk av arkitekterna Fritz Jaenecke och Sten Samuelsson. Den framstår för eftervärlden som en omistlig kulturhistorisk miljö typisk för 1950-talet.

Malmö Stadion utgör numera ett naturligt centrum i ett område där en rad andra idrottsanläggningar senare också tillkommit. Baltiska hallen och Mässhallarna invigdes 1964, Isstadion 1971 och Athleticum 1990. Tillsammans bildar dessa anläggningar en väl sammanhållen arkitektonisk miljö, som väcker stort nationellt och internationellt intresse.

En polis och en hund höll ordning i Laholm

(Utdrag ur skrift om Laholms rådhus)

Polis Carl Brink och ulmerdoggen Thomas blev legendariska. Under sina första fem år i Laholm – han tillträdde tjänsten den 1 januari 1897 – var Brink ensam om att upprätthålla den polisiära verksamheten i staden. Om nätterna fick han avlösning, då de riksbekanta väktarna trädde till.

När Brink avgick från sin tjänst den 1 juli 1942, var han 77 år gammal och då hade han i flera år varit Sveriges äldste i tjänst varande poliskonstapel.

De stora marknadsdagarna lockade en minst sagt blandad publik till staden. Och ingen stortorgdag var utan intermezzo och polisingripande. De vapen Brink beslagtogs hängde han upp i sitt tjänsterum och det var en ansenlig arsenal som med tiden kom att pryda väggarna. Det var blydagg, slagjärn, revolverar, knivar, tjurpesar och de mest fantasifula tillhyggen i en kamp, där inga regler gällde.

Rallarna som byggde Veinge-Markarydsbanan passade på att göra sina visiter i Laholm. Oftast hade de ärenden till Bolaget och tog de sig sedan en krogrond, var de inte lätta att handskas med. Och då skulle Brink nog inte kunnat tala dem till rätta, om han inte haft en alldeles utomordentlig vän och hjälpare, nämligen ulmerdoggen Thomas. Han räddade sin husse ur många hotande situationer. Här är ett exempel:

Vid ett tillfälle meddelades det från Veinge att inte mindre än 14 rallare var på väg in till Laholm för att hämta sprit. De färdades i två s.k. charabanger och före avfärden från Veinge hade de levt rövare på därvarande hotell. Att ställas ensam mot 14 halvfulla rallare, det krävde en man – och en hund. Brink tog Thomas med sig till spritbolaget och ställde sig att invänta kunderna från Veinge. När de kom, hade de med sig en 50-liters mjölk Tina, vilken de ville ha fylld till brädden.

Då sade Brink stopp: ”Det blir inte en droppe i dag.” Därmed var slagsmålet i full gång. Brink lyckades få ut de törstiga herrarna från bolaget, men hett gick det till och i kalabaliken slogs dörrarna sönder. Ute på gatan gav Brink rallarnas ledare en riktig sving och samtidigt gick Thomas till attack. Det blev för mycket för rallarna – ett vilddjur ville de inte fajtas med och inte en polis som var så hård i nyporna. I hast anträdde de återtåget till Veinge – utan sprit!

En gång hade några lösdrivare slagit sig ned vid Lagan och den fina åstigen. Där ofredade de folk. Brink gick dit men lät doggen Thomas vänta en bit bort. Nej, de något beskänkta männen hade ingen lust att avbryta sitt knytkalas och inte heller hade de någon anledning att visa sina papper ”för en sådan bondpolis”. En ensam snut skulle de nog kunna vända upp och ned. Det blev nappatag och när Brink kände, att för många trängde upp honom, visslade han uppmanande. I långa, väldiga språng kom Thomas. Stor och vältrimmad, redo för ett ordentligt slagsmål. Och med ens miste lösdrivarna lusten att slåss. Med svansen mellan benen droppade de av uppåt finkan och i kön kom Thomas med lyftad svansstump. Brink gick i täten men plötsligt hörde han oväsen bakom sig. En av karlarna hade försökt smita, men det var inte lätt, då Thomas fått ett kraftigt tag i byxbaken.

Carl Brink var född i Vanstad 1865 och avled i Laholm 1951. Han var på sin tid ”sheriffen af Laholm”, från 1897 och till 1942. Hans namn gick genom hela den svenska pressen. Halmstadsläkaren Victor Berglund porträtterade honom 1921 i sin utgåva Laxen och Svenska Dagbladets Herjulf skrev en hyllningsvers:

”Då månen göt sitt silversken
och staden gått till ro,
konstapeln gick på trygga ben
att vakta borgarns bo.
Och hunden Thomas gick bredvid,
en väktare ock han,
på husses vink parat till strid
mot nattlig inbrottsman.”

Polis Brink och ulmerdoggen Thomas hälsade gäster välkomna utanför Stadshotellet:

”Välkomna hit, men minns,
att vi polismän finns!
Ty jag och Thomas vakta,
för honom väl Er akta!”

(Denne polisman bodde på nedre våningen i min mormors hus i Laholm och köpte så småningom fastigheten av henne. Red:s anm.)

Rapport från en cykel

Säsongen började den **12/3** på klubblokalen med föredrag av förre elitcyklisten Lasse Eriksson. 25 pers. lyssnade på ett trevligt föredrag.

Träningen började den **15/3** med en runda på 78 km. Karlerik, Jozé, Bosse, Holger o undertecknad. deltog. Fortsatte tisd., torsd. och lördag. 60 km – 150 km. 5 – 10 deltagande.

4/4 Första loppet. Figtramp. Färingtofta, 100 km. Dan, Björn, Claes-H, Karlerik, Jozé, Jan, Jonny, Hasse, Roland, Tomas Appelpgren som är ny medlem och u.t. Tid 2.59 medh. 32.7. Lite motvind, annars bra väder.

10/4 Maxiloppet, Kristianstad, 118 km. Tid 3.28 medh. 33.1. Bra väder, svag vind. Dan, Björn, Karlerik, Claes-H, Jozé, Jan, Jonny, Hasse, Roland och u.t. deltog från klubben.

24/5 Gran Fondo lopp Eslöv, 137 km, som betyder tävling för motionärer, gemensam start med tidtagning. Nytt för i år

med fina priser till var tredje startande. Middag och kaffe efter loppet. Vi körde 3 gånger över Söderåsen, bl.a. Lotta på Åsenbacken, som är en av Skånes brantaste backar. Jonny, Jan, Jozé, Tomas, Bosse, Karlerik och u.t. deltog från klubben. Svaga vindar men regn i 120 km. Tid 4.08 medh. 33.8. Ett bra lopp så jag hoppas fler ställer upp nästa år.

31/5 Ringsjön Runt 119 km. Tid 3.26 medh. 34.5. Björn, Dan, Jozé, Bosse, Tomas, Hasse, Roland, Jan, Jonny, Göran, Martin, Sven, Patrik och u.t. deltog. Vackert väder, ovanligt när det är Ringsjön Runt.

2/6 Klubbens cyklister besökte Visom Lasse Eriksson i Trelleborg och tömde hyllorna. T.o.m. Martin köpte ny cykel. Förmodligen som prydnad för det är ingen som sett honom cykla på den.

8/6 Husiesvängen 71 km. Tid 2.07 medh. 33.7. Dan, Björn, Karlerik, Claes-H, Jozé, Tomas, Bosse, Hasse, Roland, Martin, Göran och u.t. cyklade i behagligt tempo i vackert väder.

9/6 Naturtrampen Svalöv 77 km. Tid 2.15 medh. 33.9. Sista genrepet innan Vättern Runt ännu en gång över Söderåsen 8 km upp till Stenestad norrifrån i hård blåst. Claes-H, Tomas, Jozé, Jan, Jonny, Karlerik, Björn o u.t. deltog.

12/6 08.00 Avfärd till Motala och Vättern Runt.

13/6 Samma ritualer som vanligt. Promenad från Frisksportstugan in till centrum för att handla på Intersport. Vidare till starten för att hämta startnr och för att handla ännu mera onödiga prylar. Till lunch åt vi tomatsoppa med ris. Sen blev det cykelservice och vila. Sven Falkman och Ingvar Andersson är ju så märkvärdiga, går till Stadshotellet och äter och frottar sig med en massa gamlingar. Veteraner kallar de sig visst. 18.00 intogs sista målet, spagetti, köttfärsås. Sängdags 21.00 för oss som skulle starta på morgonen.

Sven Falkman	20.02	
Martin Landahl	20.58	
Ingvar Andersson	21.10	
Hasse Bengtsson	22.30	
Roland Kristensson	22.30	
Jonny Nilsson	03.16	
Jan Ekström	04.16	
Dan Persson	04.16 – 13.51	9.35
Claes-H. Thörner	04.16 – 13.51	9.35
Leif Andersson	04.16 – 13.30	9.14
Karlerik Olsson	04.16 – 13.30	9.14
Björn Persson	04.16 – 13.30	9.14
Tomas Appelpgren	04.16 – 13.30	9.14
Jozé Zabukovnik	04.16 – 13.26	9.10
Bo Larsson	04.16 – 13.14	8.58
Holger Edlund	04.40 – 13.57	9.17

Vi var 9 som startade 04.16 i bra väder. Efter Ödeshög tog vi paus, då Claes-H. var i stor nöd. Strax innan Gränna försvann Jan och efter Gyllene Uttern var det Dan och Claes-H. tur. Vi gick i depå efter 14 mil i Fagerhult. Påfyllning i flaskorna och iväg. Nästa ofrivilliga stopp blev i Hjo, där Björn fick punktering. Bosse fortsatte själv, då vi hade legat i ett bra gäng. Nästa depåstopp blev i Boviken 23 mil. Påfyllning av energi. Efter 24 mil körde vi ikapp Sven-Ingvar från Örebrocyklisterna. Honom träffar vi vart år i Laholm på 6-dagars. Han hängde med till mål. 30 km kvar fick Björn mjölksyra. Jozé stack och så var vi bara fyra kvar som höll ihop till mål. En mycket bra runda med nya rekord för de flesta, men nästa år skall vi under 9 tim. Dusch och bastu i stugan, sen blev det Janssons frestelse till lunch. Lite vila före middagen. Kaffe och tårta med 25 pers. Och så den årliga prisutdelningen. Roland Christensson körde sin

15:e runda. Sen in till målet och beskåda alla som tycker om att cykla länge.

Hemfärd söndag morgon. Ingvar Andersson hade cyklat upp till Motala via Göteborg och hemfärden gick längs östkusten. En nätt tur på 300 mil pbv. Själv vilade jag en vecka innan träningen satte igång, vilket inte alls var bra. Kroppen blev stel som en pinne.

20/7 Laholm 6-Dagars, 76 mil. Jan Ekström, Jonny Nilsson, Björn Persson, Karlerik Olsson, Bo Larsson, Tomas Appellgren och u.t. Vi hade en fin vecka med vackert väder med bergsetappen som höjd-punkt. 5 gånger över Hallandsås med Brantekällebacken som den värsta. I år hade jag drevat om till en 25:a där bak, men vad hjälpte det. Upp kom jag i alla fall. En mycket fint arrangerad tävling, så nästa år hoppas jag att vi blir dubbelt så många från klubben.

2/8 Vombsjön Runt 110 km. Tid 2.50 medh. 36.8. Jonny, Hasse, Bosse, Karlerik, Tomas, Björn och u.t. deltog från klubben. Svaga vindar, lite regn sista 6 km. I backen upp till Knivåsen sprack klungan, så vi blev ett 20-tal kvar men Lasse Eriksson drog hårt, så den ene efter den andre föll ifrån. Bo, Björn, Tomas, Karlerik och u.t. hängde bra med. Vi körde mellan 40-45 till depån i Öved. Vi hade bestämt att stanna och fick 3 andra med oss. Sen blev det hård körning ner till Sövestad, där det börjar gå uppför. 2 till föll ifrån, då vi körde hårt i backarna. Sista milen körde vi klockan, d.v.s. vi turas om med dragningen hela tiden. Vi fem från klubben höll ihop till mål. Det snabbaste Vombsjön Runt vi kört.

9/8 Hörbyrundan 75 km. Jonny, Hasse, Karlerik, Björn, Jozé, Tomas, Claes-H. o u.t. körde. Den är visserligen nerlagd sen fem år, men vi kör den varje år ändå, inte särskilt jobbigt, ganska kort, men väldigt vacker natur. Bastu och en simtur vid Lågehallen. Och så fika på torget efteråt. En riktig höjdare.

17/8 Bjäre Rundan 83 km. Tid 2.24 medh. 34.2. Dan, Jozé, Karl-erik, Björn, Tomas, Bosse, Hasse, Jonny, Jan och u.t. startade från klubben. Vackert väder, svaga vindar. Vi var ett 15-tal som startade samtidigt i ett ganska snabbt tempo. 1 mil innan Torekov börjar det bli lite kuperat, så klungan sprack upp. Efter Torekov stiger det hela tiden, många fick släppa. Sen kommer Italienska vägen, då går det riktigt fort, 65 var vi uppe i. Vid Kattvik gick vi i depå. Sen kommer Kattviksbacken, en riktig mördarbacke. Vi var 7 st som hjälptes åt med dragningen ner till Ängelholm och det gick riktigt fort. Hasse körde sin 30:e runda, så han slapp dra, men han var först i mål av oss.

23/8 Höllviken GP-lopp. Karlerik, Bosse och u.t. deltog. Varvlopp på avstängda vägar. 3,1 km så många varv som möjligt på en timme. Det blåste 12 sek. så det var jobbigt. De 38 första gick vidare till finalen. Bosse klarade det bra. Karlerik blev slagen på mållinjen om sista finalplatsen och jag kom 43:a och tur var väl det, min hals var helt paj. Bosse blev strax över 30:e i finalen. Många bra tävlingscyklister deltog, bl.a. Susanne Ljungskog som blev 2:a. Ett trevligt lopp, så vi kommer igen nästa år.

6/9 Årets sista lopp. Kävlingetrampen 70 km. Dan, Jonny, Jan, Jozé, Björn, Göran, Bosse, Hasse och u.t. deltog. Lasse Eriksson var med, så det blev full fart från början. Jonny, Jan, Hasse och Göran släppte ganska tidigt. Dan efter 16 km, u.t. efter 18 km, då hade jag mjölksyra ända upp i öronen, Björn efter 22 km. Vi fick ihop ett bra gäng som körde till Bil-linge. Dan, Björn, u.t. och en annan kille fortsatte till mål. Det blev ändå ett bra lopp för oss. Tid 1.58, medh. 35.0. Bosse, Karlerik, Jozé körde med Lasse E. till mål. 38.1 medh. Mycket bra.

Vi fortsatte träningen tills mörkret satte stopp på kvällarna. 27 sept. var sista gången med en runda på 75 km, kallt och blåsigt. 660 mil har jag kört i år.

Åkarp 031105

Leif Andersson

Min mest spännande kontakt med en stor krokodil

Från en "krokodil-spotting" utanför Acajatuba Lodge i Amazonas, Brasilien, en sen kväll den 14/4 2000.

Av Håkan Troedsson

Efter middagen kl 19 skall vi gå ut på "crocodil-spotting" i floden Rio Negro och dess bifloder. Det vill säga att med spotlight söka krokodiler, eller jacaré som det heter på portugisiska. "Vi" är nio stycken portugisiska killar i 25-30-årsåldern samt det finska paret Pirjo och Johannes, guiden, båtföraren och jag.

Vi gick runt länge med vår båt och lyste med strålkastaren överallt i vegetationen vid flodkanterna och i vassen och hoppades att det skulle dyka upp några lysande ögon. NEJ! Under någon timme inte en enda krokodil. MEN NU!!! Krihsna, guiden, lägger sig på magen längst fram i båten och tar upp en krokodil. Portugiserna blev vilda av skräck och flyttade sig längst bak i den lilla båten och jag var rädd att de skulle välta båten. Vi andra tre tyckte att det var top-spännande och kolossalt intressant.

Krihsna, som skulle demonstrera en del detaljer på krokodilen, frågade mig: "Kan du hjälpa mig, kan du hålla krokodilen medan jag visar en del saker för er? Håll så här för att undvika att bli biten, MEN HÅLL HÅRT, DEN ÄR STARK, DEN ÄR TUNG OCH VILL SPRATTLA SIG FRI. DU FÅR INTE SLÄPPA TAGET, FÖR DÅ KAN DET BLI FARLIGT FÖR OSS ALLA."

Först tvekade jag p.g.a. djuret självt, men eftersom det redan var chockat och det inte kunde bli värre så svarade jag: "Javisst, visa mig bara hur jag skall hålla."

Övriga i båten tyckte att jag var "modig", "tuff", "dumdris-tig" etc. Min kommentar var: "På ett sådant här äventyr måste man räkna med lite spill, en man mer eller mindre."

Hon – för det var en "hon" – var ca 1½ meter. De fullvuxna av denna arten blir ca 3 meter. Andra arter här ute i denna floden, Rio Negro, blir upp till 5-6 meter men dem såg vi bara huvudet på.

Detta var en obeskrivligt stor upplevelse! De 5-10 minuterna, som jag höll henne, var max vad jag orkade med. Hon var tung och hon kämpade hela tiden för att bli fri.

Det togs massor av foton och när jag på skoj skulle överrätta henne till en av portugiserna, blev samtliga återigen vilda av skräck och efteråt sade den ene av dem: "Det är du som är skuld till att jag är dyblöt i kalsongerna".

Efteråt vågade också Pirjo och en av portugiserna hålla henne, de ville inte "vara sämre".

Det var en torr och underbar känsla, inte blöt och äcklig som man förväntat sig. Hon saknade två fingerar på ena framfoten, troligtvis avbitna av en piraya. Att med Krishnas sakkunniga hjälp och på 2-3 decimeters avstånd få studera detta sagolikt vackra djur, det var någonting som för alltid kommer att sitta kvar på min näthinna.

- Att känna på de sylvassa tänderna, när Krishna höll munnen öppen på henne.

- Att se in i den väldiga munnen med den lilla lilla tungan.

- Ögonen som stängdes liksom draperier, när man kom nära med fingret.

- Huvudet och den vackra kroppen, med den vit-beiga undersidan.

- Framfötterna med fem fingrar (två var avbitna).
- Bakfötterna med fyra tår.
- Att "hålla igen" hennes mun var lätt. "munöppningsmusk- lerna" är svaga, men de muskler som stänger munnen är otro- ligt starka och kan bita av ett ben eller en arm på en människa hur lätt som helst.

Det var kolossalt intressant att med god tid få kolla henne in i minsta detalj och det är sådant man aldrig får uppleva annars. Kanske enda gången i livet.

Samtidigt fick jag en känsla av att tappa (en del av) respekten för detta farliga djur. Genom att få hålla henne så pass länge gjorde att man var lugn hela tiden och t.o.m. djuret självt blev mindre aggressivt. Vi blev kompisar, hon förstod kanske att jag inte ville henne någonting illa.

Blir fotona bra så skall jag förstora upp dem och fylla hela ena väggen i mitt rum där hemma. Detta äventyr vill jag stän- digt återuppleva och komma tillbaka till.

Klockan är nu 11 på kvällen, jag sitter ensam i min djungel- hydda och skriver ner allt detta från skenet av ett julgransljus. Jag är totalt omtumlad! Fattar inte vad jag upplevt! Är detta verkligen sant? Jag kommer inte att kunna sova i natt.

Det har börjat regna och det droppar i min säng så jag måste upp och flytta sängen, men Herre Gud, vad gör väl det efter en sådan kväll.

Lörd. den 15/4 2000

Har legat vaken nästan hela natten. Förutom min älskade kro- kodil, som jag sett framför mig även då jag blundat, så har också "symfoni-orkestern", alla regnskogens musikanter, haft föreställning hela natten och direkt utanför mina moskitnät- försedda fönster.

Vid sextiden, då det ljusnade, hade jag "mitt i naturen" rakt framför mig utanför nätfönstret – ett tjugotal apor for och klängde i träden direkt utanför. Dessa händelser förstärkte ytterligare detta fantastiska liv som ej kan beskrivas, bara upplevas.

Vid frukosten satt hela "nattgänget" tillsammans. Tysta, fun- derande och alla hade bara EN tanke – DEN OVERKLIGA UPPLEVELSEN I NATT.

Min första fråga till den ene portugisen var: "Har du bytt kal- songer?"

Tack Amazonas, tack Rio Negro och tack du fina krokodil för nattens oförglömliga föreställning!

Kunskap, erfarenhet och sunt förnuft

Skall man avslöja sin okunnighet eller dumhet (välj själv), så skall man tala i – eller om – saker man inte känner till. Vi ser detta dagligen bl.a. i tidningarnas insändarspalter.

För att rätt kunna bedöma saker och ting så krävs att veder- börande har kunskap, erfarenhet och sunt förnuft. En män- niska UTAN erfarenhet i en sak kan ha en absolut bestämt uppfattning, men MED erfarenhet kan hon ändra sig helt.

Såsom Vegetarian under 30 år har jag erfarit detta många många gånger. Jag blir mycket ledsen, då jag så ofta ser in- sändare och uttalanden som grundar sig på okunnigheter. Det känns som att "tomma burkar skramlar mest".

Då det gäller ämnet "Vegetarian" så finns det så många bevis som talar till dess fördel och utrymmet i dessa spalter skulle bara räcka till en bråkdel.

Att en massa framstående vetenskapsmän, Nobelpristagare, forskare m.m. samt framstående idrottsmän-/kvinnor varit/är Vegetarianer kan knappast ses som att alla har fel. Kanske bara som att så många andra icke har kunskaper eller erfaren- het i ämnet.

Ex. på några som är eller har varit Vegetarianer: Einstein, Leonardo da Vinci, George Bernhard Shaw, Bertrand Russel,

Linda och Paul McCartney, Albert Schweizer, Sokrates, Mahatma Gandhi, Tomas Edison, Norman Walker (115- årig läkare som var dödsdömd för 70 år sedan).

Inom sport finner man många framstående stjärnor. Bl.a. våra världsberömda orienterare Jörgen Mårtensson och Annichen Kringstad.

Listan skulle kunna bli "hur lång som helst". **Håkan T.**

- *Pappa, när uppfanns bilen?*

- *Vet inte.*

- *Pappa, vad är en nebulosa?*

- *Vet inte.*

- *Pappa, stör jag dig med alla mina frågor?*

- *Nä, fråga du bara, annars lär du ingenting.*

-

En mer verksam inriktning med betoning på hälsosamt leverne skulle ge oss alla ett lyckligare och rikare liv

- Mindre sjukdomar och lägre sjukvårdskostnader.

- Mindre brott och våld, då droger försvinner.

- Nyttigare föda och lägre matkostnader.

- En mera ekologisk omvärld med renare miljö.

- Lägre kostnader för stat och kommun. Lägre skatter.

- Lägre levnadskostnader för oss själva.

Vårt sätt att leva i dag skapar

- fler sjukdomar och höga vårdkostnader,

- ökad brottslighet och drogmissbrukare ner i skolåldern,

- fel kost som skapar brister och sjukdomar och högre mat- kostnader.

- Luft, vatten och jord är inte längre luft, vatten och jord. Allt är fruktansvärt förgiftat.

- Statens kostnader är snart inte kontrollerbara. Allting skjuter i höjden.

- Matkostnader och annat blir bara dyrare.

Vi måste alla agera och tänka på våra barn och barn- barn och deras framtid

Du och jag – alla – måste påverka våra makthavare och vår omgivning!

I dag!!! Inte i morgon!!!

En turist besökte Lunds domkyrka och frågade en "förläst" student var toaletten fanns.

- Toaletten? Toaletten? Skall den ligga här i Lund?

En liten pojke frågade sin mamma:

- Mamma, kan Gud göra allting?

- Javisst! svarade mamman.

- Mamma, kan han göra en så stor sten att han inte kan lyfta den?

Vad skulle en präst svara ett litet barn på detta?

Javisst, nu förstår jag polisens taktik.

Under ett besök i Scotland misslyckades polisen med att skingra en stor folkmassa. Då kom en polisman fram till mig med en mössa och bad mig samla in kollekt.

ATT HÄMNAS

Man läser dagligen om USA:s vedergällning och hämnd mot dem som åsamkat den stora katastrofen i New York. Normalt tycker jag inte om ordet "HÄMND", men hjälper ingenting annat, ja då måste man kanske ta till detta.

Jag tänker på en resa jag gjorde till Fjärran Östern och vid min sida vid fönstret hade jag en man av österländsk börd. Högfärdig till tusen. Besvarade inte min hälsning, fisförmäm och med näsan i vädret. Ganska snart tog han fram och tände en cigarett, trots rökförbudet, OCH BOLMADE PÅ

MIG! Efter en stund bad jag honom att sluta eftersom det var förbjudet att röka i planet. Han svarade endast genom att bolma ändå mer, på mig.

Efter en lång stund blev jag förbannad och bad flygvärdinnan att säga till honom. Då slutade han, men bara för någon minut. Min irritation övergick till ilska, men jag behärskade mig. När han någon timma senare slumrade till, upptäckte jag att han tagit av sig sina skor. MYCKET FÖRSIKTIGT tog jag hans skor, gick ut på toaletten och gömde dem under en del papper i papperskorgen. Nu hade min ilska förbytts till skadeglädje och tillfredsställelse över vad som väntade.

När vi senare skulle stiga av hittade han inte sina skor. Letade febrilt och var på gränsen till vansinne.

Tyvärr såg jag inte honom när han steg av, BARFOTA. Men jag skulle gärna önskat att få se honom och säga "GÅR NI BARFOTA?" Denna hämnd vad ljuv, men inte lika grym som många andra.

PS. Om du händelsevis läser detta, så vet du var dina skor blev av.

Javisst, nu förstår jag vad hon ville.

- Följ med upp och drick en kopp kaffe, sade flickan till mig, en gång.

- Nej tack, då sover jag inte på hela natten, svarade jag.

Hur man blir en svensk klassiker

Av Johnny Lysell (Har varit infört tidigare i Länken)

3. Vansbrosimningen

Bland ivriga motionsidrottsmän är det inte särskilt många som tagit det eftersträvade klassikerdiplomet. Orsaken kan sammanfattas i ett enda ord: Vansbrosimningen. Den anses av löpare, cyklist, skidåkare etc. vara vansinnigt krävande p.g.a. det kalla vattnet.

Alla upplever det dock inte på detta sätt. Tävligen har faktiskt pågått mer än 30 år – utan olyckstillbud – och lockar deltagare från hela Skandinavien och från många andra länder. Många deltagare kommer också tillbaka år efter år, precis som i Vasaloppet och Vätternrundan.

Att tävligen kommit att framstå som något av ett fasornas lopp beror enbart på att de flesta deltagarna kommer otillräckligt förberedda. Ingen skulle väl drömma om att ställa upp otränad till ett Vasalopp eller en Vätternrunda, men här går det tydligen bra. Många har varit dåliga simmare, ja, hur underligt det än låter, har det t.o.m. förekommit deltagare som inte varit simkunniga.

Tråkiga sabotörer som velat stoppa hela tävlingen har det också funnits, ex. den rikstidning som vädjade med: "Stoppa Vansbrosimningen." "Varför det?" frågar man sig. Det har som sagt aldrig varit några svåra tillbud, naturlagarna ombesörjer att frusna deltagare kommer upp i tid.

Det finns dock många andra som ser på detta lopp, på denna sköna plats, med andra ögon. Som den legendariske sport-skrubenten Torsten Tegnér, vilken en gång här uppe, sittande mot en björk, inspirerat skaldade följande rader, som han sedan läste upp vid prisutdelningen:

Solen lyser i dag över Vansbros björkar och bräder.

Det är den dag som framför andra oss gläder:

dagen, då AIK och Simförbundet oss budar –
hårdade Nordiska män och lagom hulliga brudar.

7 och 70 stod de vid järnbron till Mora

- det var den sommarens syn som jag MINST vill förlora!

Smidiga ynglingar, skäggiga män, tjockt insmorda,

Därtill najader som föreföll ytterst väl gjorda.

Runhammar hälsade välvilligt tävlingens kunder –
mässade hyggligt först 30, sen 15 sekunder...

8, 7, 6, varvid samtliga böjde på knäna –

andades djupt: så att syret må krafter förläna.

Strålände syn: när som hundrade händer sågs sträcka
vänliga Vanån till mötes, att spegeln spräcka.

Just som vår nyckfulla sol under järnvägsbron skiner,
solbrynta lemmar virvla som ystra delfiner! osv.

För min del var det inget särskilt krävande lopp. Sedan jag började med tävlingssimning i 14-årsåldern har jag alla somrar, 3 ggr i veckan, simmat minst 1.000 m på Ribersborgs Kallbadhus. Oavsett vattentemperaturen. Därför var Vanåns 17-gradiga vatten nästan "varmt" för mig och jag kunde s.a.s. lite från ovan roat åse de övrigas förberedelser.

De allra flesta var ordentligt uppskrämda och hade en massa hokus-pokus för sig inför starten. Smorde in sig med allt från skokräm till hembränt. En såg jag som hade tjockt med ullfett, uppblandat med bitar från balsaträ. Andra såg ut som turkiska oljebrottare.

Detta med insmörjning är något som många fått om bakfoten. Det används av kanalsimmare och andra långsimmare i saltvatten för att förhindra skavsår och sprickbildning. I ett 3.000-meterslopp i sötvatten är det inte till någon hjälp, mer än möjligtvis rent psykologiskt. Många osäkra deltagare när nog den stilla förhoppningen att det skall gå vägen tack vare fett, som det efteråt tar längre tid att befria sig ifrån än det tar att simma distansen.

Starten, som gick från en pontonbrygga, var inte odramatisk. Den föregicks av en tjuvstart på icke mindre än 8 min. Någon, eller några, föll i vattnet av ren nervositet, andra trodde starten hade gått och så var loppet i gång. Andra åter, däribland jag själv, befann sig en bra bit upp på land och fick springande ta sig ner till älven. Väl i vattnet fick jag då och då stanna upp och försöka finna öppningar. Mitt i den myllrande människomassan hörde jag någon som med förtvivlan i sin röst utgöt sig: "Måste ALLA upp och trampa på mig?"

Efter några hundra meter kom jag emellertid loss och kunde sträcka ut i crawl. Fram till 1.900 m är banan lätt medströms. Jag såg inte så mycket, eftersom jag crawlade, men minns att jag simmade under några broar med tjoande och hojtande åskådare.

Efter 1.900 m, just där en udde med en gammal knotig strandtall skjuter ut, svänger banan åt höger, man simmar in i den bredare Dalälven. För många blir omsvängningen lätt chockartad. Visserligen är man "på hemväg" men vattnet är här kallare och i stället för medström får simmarna nu motström. Många tvingas ge upp här, inför dessa nya hinder. Själv fick jag nu hålla mig längre ut i älven för att kunna ta mig förbi eftersläntrarna från grupp 1. Ofördelaktigt för här ute var strömmen hårdare. Men det var naturligtvis upplyftande att ta sig förbi så många andra.

I denna tävling nådde jag min bästa placering i klassiker-serien, blev nr 99 av 1.304 startande. 219 eller ungefär var sjätte deltagare bröt. Strax före mig i prislistan hade jag Hassan Staffelberg, förlåt... Staffan Hasselberg, en av de 3 svenskar som simmat över Engelska Kanalen.

Efter att så ha kommit i mål, klätt mig och ätit en bit begav jag mig åter till målområdet för att beskåda de sista deltagarna. Just när jag kom fram, höll en följbåt på att hala in en frusen och stel simmare, drabbad av kramp när endast 100 m återstod. Vilket olycksöde! Då han insvept i filter passerade mig, försökte jag fånga hans blick. Där fanns ingen blick, endast två tomma ögon.

Publiken fick verkligen en provkarta på alla tänkbara stilar. Här visades allt från gammaldags trudgen och indiansim till hundsim. Plötsligt hörs nämligen speakern förkunna: "Här har vi en simmare, på väg in till mål, som jag tycker vi skall ge en extra kraftig applåd. Efter rapporter jag fått från banan har han nämligen simmat hundsim hela vägen." Jag sträckte förvånat på halsen. Jo, verkligen, där kom en simmare vevande med armarna likt en hund. Och inte nog med detta, väl kommen i mål YLADE han som en hund också!

Efter honom, med en tid kring 2½ timmar, kom loppets siste man. Det gick så sakta för honom att han efter varje simtag nästan försvann ur sikte i det mörka vattnet. Frågan är om inte dessa efterslänrare utförde de största bravaderna.

Kvaliteten på deltagarna i Vansbrosimningen är således mycket skiftande, från toppen till botten kan man säga med tanke på följande sannskildring som Dala Demokraten går i god för:

Folket i en av följbåtarna upptäckte redan i första svängen, efter ca 150 m, att en av de deltagande herrarna hängde på banmarkeringslinan. Det såg underligt ut och de rodde dit för att höra sig för om hälsotillståndet. Är du trött? – Nej! – Har du kramp? – Nej! – Är du sjuk på nåt vis? – Nej!

Efter denna dialog drog sig mannen fram längs linan, frågade sedan båtpersonalen: - Är det djupt här? Svaret var förstås ja, djupet var 2-3 meter. Eftersom banmarkeringarna tog slut, var mannen tvungen att erkänna att han inte kunde simma och plockades omgående upp i båten. Han kunde sedan observeras gående efter Inlandsbanan på väg ned mot målet, där han kunde tvätta av sig fett han var insmord med. (slut på citatet)

Moraliskt är handlandet naturligtvis förkastligt, men annars är det ganska roligt att en man utan simkunskap försöker klara 3.000 m simning. Personligen hade jag gett mycket för ett sammanträffande med honom. Inte enbart för att se hur han såg ut utan lika mycket för att få hans syn på Vansbrosimningen, vilket hade varit intressant att få belyst, både före och efter hans fiaskobetonade framträdande.

Ytterligare en fråga: Hur hade han tänkt sig insimningen till målet, inför tusentals åskådare? Fast det problemet behövde han aldrig lösa.

4. Lidingöloppet

Efter att så ha avverkat tre grenar av klassikerkvartetten återstod nu endast Lidingöloppet över 30 km, en nog så svår uppgift. Löpning är egentligen bara lätt för lätta människor och inte alltid för dem heller.

Med mina nära 80 kilo, ingen idealisk löparvikt, har jag kroppen alltför mycket emot mig för att kunna prestera toptider. I de motionslopp jag deltagit i, har jag parkerat någonstans i mitten av resultatlistorna. Aldrig i topp men heller aldrig på nedre halvan. (Yddingen Runt på 49 min.) Genom min huvudidrott, simning, har jag utvecklat muskelgrupper som är mera till hinder än nytta i löpning. Samma sak med skidåkning och framför allt cykelträningen, som utvecklade muskler föga lämpade att långdistanslöpa med. Så även om jag just då var väldigt allroundtränad och med testvärden jag inte haft på 10 år, så hade jag ingen fördel av detta. Tvärtom. För en löpare är varje extra hekto en belastning och sammanlagt på långa distanser blir det en stor skillnad. Extra vikt drar ner farten, steglängden kortas och det åtgår extra energi att ta sig fram. Det enda jag egentligen kunde tillgodoräkna mig var tålighet för fysisk ansträngning och vilja att prestera något.

För att komma förbi kollapspunkten i ett maratonlopp och för att VÄL genomföra ett sådant, utan skador och efterverkningar på fötter och ben, fordras av en förstagångare 6-8 må-

naders träning och förberedelser. Nu skulle jag visserligen "bara" springa 30 km, men i gengäld hade jag endast 12 veckor till förberedelser.

Jag kände mig något osäker. Mina kunskaper om idrott och träning inbegrep inte långdistanslöpning. Hur skulle jag lägga upp träningen för att det inte skulle bli för mycket, kanske med skador och förslitningar som följd, men inte heller för lite, vilket kunde orsaka skador av samma slag?

För att vänja benen började jag försiktigt. 6-7 km varannan dag de första veckorna. Efter en månad ökade jag till 10 km, vilket kändes jobbigt, men var, med en månad kvar, ändå tvungen att gå upp på längre distanser. Provade en dag 20 km, men stötte efter 17 km på den omtalade "väggen", det fruktade ögonblick då man tar alldeles slut. Ett nytt försök två veckor senare gav samma resultat.

Det var då jag fick höra talas om kolhydratfasta. Vetenskapliga undersökningar och praktiska prov har visat att, om kroppen berövas kolhydrater under några dagar (då man i stället äter proteinrik mat) men sedan tillförs stora mängder, den energiproducerande glykogenen i musklerna kan ökas med ända upp till 300 procent. Under mina tidigare aktiva tävlingsår brukade jag, i min okunnighet, äta en biff kvällen före en tävling. Det rätta hade varit spaghetti.

Eftersom jag inte kunde återopa några långdistansmeriter hamnade jag i de bakre startleden, varifrån det var svårt att avancera. Inte förrän efter 5-6 km började leden tänjas ut.

Banans sträckning är av varierande slag. Skogsstigar, ansfalt, grusvägar och ängsmarker. Till flydda tider återgick tanken, när jag passerade Bosön, Riksidrottsförbundets Idrottsinstitut. Här hade jag legat på träningsläger som 18-åring.

Med sina många backar var loppet verkligen krävande. Springer man första gången, vet man inte hur många backar det finns och således inte heller hur krafterna skall disponeras.

Efter 17 km, där jag på träning gång på gång råkat ut för "väggen", kände jag mig alla tiders, hade svårt att hålla igen. Kolhydratfastan hade tydligen gjort susen! Inte förrän vid 24 km började benen kännas stumma. Här fanns banans högsta backar. Det hade varit min föresats att LÖPA mig igenom hela banan, men inför den tredje svåra backen i nära följd fick jag göra som så många andra, gå uppför. Synen av tröttkörda löpare, gående i backen och stöttande upp överkroppen med händerna på knäskålarna, smittade av sig. Men nu var det bara några kilometer kvar, härliga kilometer som jag lade bakom mig under inre jubel. Åskådarmassorna började tätna här, många hade säkert kommit för att gotta sig åt synen av mänskligt lidande. Vid infarten ökade hejaropen i antal och styrka. Överraskad och förvirrad av trötthet trodde jag, att de var riktade mot mig och kände mig som en hjälte, då jag lyckades lägga in en växel till och prestera något som liknade en slutspurt.

Sammanfattningsvis skulle jag vilja säga, att jag hade stor hjälp av att ha lite av den där friska okunnigheten om vedermödorna för att ge mig på dem. Har man lite av den, känner man inga hinder. Om jag ser tillbaka så var Vasaloppet det besvärligaste (tack vare de skiftande väderförhållandena), därefter Vättern Runt och Lidingöloppet. Vansbrosimningen blev för min del lättast. Alla lopp var tjusiga att delta i, vart och ett på sitt sätt, och jag kan rekommendera envar att träna för dessa kraftprov. Det dyrbaraste vi äger är ju vår kropp. Skall vi så icke passa på den, så den bliver stark och sund? Stärks fysiken, stärks också viljan och man möter lättare livets besvärligheter. Den människa, som på ett eller annat sätt är svag, har lätt för att duka under i kampen för tillvaron.

Gå så i gång med träningen med en fast tro på dig själv, så har du stora möjligheter att nå det önskade resultatet. Ett gott råd: tag med dig en stor portion glatt humör i väntan på att startpistolerna skall avfyra.

(Detta var sista avsnittet i Johnny Lysells följetong om den svenska klassikern, från tidigare nummer av Länken.)

Bokrecensioner

Min gyllne väg från Samarkand

Jascha Golowanjuk, 1937

Händelserna utspelar sig 1917 vid revolutionen i Ryssland. En 12-årig pojke av lillrysk härstamning, bosatt i Samarkand, måste fly tillsammans med sina föräldrar undan bolsjeviker-na. (Hans far utvandrade till Ryssland från Danmark i unga år och gifte sig med en ryska). Deras färd går genom många öknar, på häst och kamel, de får kämpa mot sandstormar, löss och grymma nomader. De stöter på kirgiser och turkmener, festliga gestalter som skurna ur Tusen och en natt. Flykten blir en "gyllne väg från Samarkand". En bok med österlandets sagoskimmer över de upplevelser den skildrar.

Sista sommaren

Will Hobbs, 1988

16-årige Travis kommer aldrig att glömma den där veckan i Mexiko. Det som borde varit en drömsemester blev i stället en mardröm. Den första besvikelsen kommer redan före avresan. Travis pappa beslutar sig för att inte följa med. Travis får åka tillsammans med sin mamma och sina två syskon, Jennifer och Teddy. 9-årige Teddy är en ganska klen och tillbakadragen pojke. Hans stora och enda intresse är djur. När han upptäcker havssköldpaddor på en strand i närheten av hotellet, blir han överlycklig, ända tills han inser att lokalbefolkningen håller på att utrota dem. Då vänds hans lycka till förtvivlan. Han bestämmer sig för att rädda så många av sköldpaddorna som möjligt, vilket slutar i en tragedi för honom själv. Ansträngningarna blir för mycket för hans hjärta och han dör under sina försök att rädda djuren. Hans storebror Travis fullföljer det hela, innan familjen reser hem igen. Will Hobbs är högstadielärare, bosatt i Colorado. Han är mycket intresserad av djur och natur och har själv arbetat aktivt i Mexiko för att försöka rädda de utrotningshotade sköldpaddorna. *Sista sommaren* är hans debutroman.